

SLOVENSKI UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi polji in velja do konca sočega leta 2 gld.
Naročnino in dopise sprejema začasni odbor „Učiteljskega društva za
slovenski Štajer“ v Ljubotmeru.

Štev. 12. V Mariboru 20. novembra 1874. Letnik II.

Ozir na letošnja učiteljska zborovanja.

Nej ga menda bilo leta še, da bi se bilo toliko zborovalo, kakor letos. Ali je to zborovanje kaj koristilo? Ali inna kaj vspeha za šole, za učiteljstvo in za narodno omiko sploh? Brez dvombe. Šolstvo, zlasti narodno šolstvo v sedanjem pomenu je važna naprava, a nova še, ne urejena in ne uterjena še. Zato je treba marljivega posvetovanja, kako to napravo urediti, kako vsa posamezna kolesca v njej razpostaviti, da se celi stroj s svojimi dobrimi principi in nameni v pravi tek spravi. — Baš tako je z učiteljstvom; ono je še le začelo zavzemati dostojno mesto mej drugimi omikanimi stanovi; zavoljo tega pa morajo učitelji na dan, morajo v javnost. Ako se bodo le za pečjo tičali, nikdar ne bodo dosegli niti potrebne veljave, niti potrebnih svojih pravic, brez katerih jim je vspešno delovanje v šoli le malo mogoče.

Ne prepušča nam prostor, da bi se oziralo tu na lepo zborovanje naših bratov, hervatskih kolegov v Petrinji ali celó na dovolj znameniti 6. avstrijski občni učiteljski zbor na Dunaji, tudi nej tega toliko treba. Ogledati pa se še enkrat moramo na ona učiteljska zborovanja, ki so bila letos na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem; kajti ta se dotikajo slovenskega učiteljstva, ta so obravnavala tudi zadeve slovenskega šolstva. V teku enega samega meseca, v teku meseca septembra bili so prav važni učiteljski zbori. Zasledujmo jih po času, kakor so se veršili. Uže 10. septembra bil je v Ljubljani 2. občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“ in „Narodne šole“. Nej bilo to baš imposantno zborovanje, kakor je bil 1. občni zbor tega društva; vendar je bilo dokaz, da „Slovensko učiteljsko društvo“ še živi, da ima še veliko zaupanja in da bo tudi v prihodnje še p e r v o mej vsemi dru-

gimi učiteljskimi društvi po Slovenskem, ako bodo le odborniki z živo in krepko organizacijo to doprinesli, kar so v minolih dveh letih za nudili. Zato imamo sedaj vsaj nekaj upanja. — No, o „Narodni šoli“ nej treba posebnega poročila; kajti zavod, ki šolam in učiteljem za polovico in še več znižano ceno učila preskrbuje, ne potrebuje nijednega priporočila. —

Malo dni (menda 3 dni) po tem slovenskem učiteljskem zboru v Ljubljani bila je v Celovci prva koroška deželna učiteljska skupščina. O njenih sklepih smo uže nekaj poročali. Ti so bili: 1) opravljenje nedeljske šole, katero imajo po Koroškem vsled olajšave 14letnega šolskega obiskovanja, kakoršno dovoljuje §. 13. učnega reda od 20. avg. 1870; 2) vpeljava šibe v šolo in 3) one določbe o slovenščini in nemščini, o katerih smo uže v zadnji številki govorili.

Druge manj važne določbe in tudi prvo in v drugo omenjeni sklep prezrimo v tej obravnavi. Zadnjega pa pač ne moremo. Koroška deželna učiteljska skupščina je s tem sicer pravo ukrenila, da je določila, da na mešanih šolah ima biti učni jezik slovenski in nemški. Vendar ne more nobeden pravicoljub, nobeden, ki čisla princip ravnopravnosti, terjati, da ima kateri jezik več privilegija, kar pa je koroška skupščina nemščini priznala. — Pameten je sklep konference, da naj si ondi, kjer je samo $\frac{1}{3}$ nemških otrok, ta manjšina podverže slovenski večini gledé učnega jezika v prvem šolskem letu. Tudi temu ne ugovarjamo, da je na takih šolah nemščina v 2., 3. in 4. šolskem letu učni predmet. Ali da pa nemščina v 5. šolskem letu uže kot učni jezik nastopi, tega ne moremo nikdar odobrovati. Vprašamo: Je-li mogoče, da se slovenska deca v 3 letih toliko v nemščini nauči, da jo 4. leto uže popolnem razumeti more? Nikdar to nej mogoče! Dijaki se po srednjih šolah skozi 8 let učé tujega jezika in se ga ne navadijo. Od njezne mladine pa se tu terja, da naj se ga v 3 letih privadi! Je-li na dalje to zdrava pedagogika, če učitelj razlaga otrokom v njim nerazumljivem jeziku? Koroška skupščina je na daljé zaključila, da je tudi na čisto slovenskih šolah nemščina učni predmet, in to uže v 2. šolskem letu.

Ako bi ta sklep veljal samo za 4razredne ali naj tudi za 3razredne šole, bi človek to vsaj nekoliko odobriti mogel. Da se pa ta muka nalaga tudi enorazrednim šolam in že z 2. šolskim letom, tega sklepa nejsmo tudi od koroških učiteljev pričakovali. Krono vseh sklepov je pa ta da, se ima vsaka koroška slovenska šola, vsak koroški slovenski učence s 6. šolskim letom ponemčiti, ker s tem letom ima nemščina nastopiti kot učni jezik. 4 leta ima se torej slovenske otroke v nemščini učiti, da nemščino dobro razumó. Res je, da je mogoče otroke v 4 letih nekaj nemščine naučiti, kakor je mogoče, tudi papigo nekaj besedi navaditi; toda učitelj mora vso pozornost samo na

nemščino obračati, in potem nehoté slovenščino in vse druge predmete zanemarjati. Ali žalostna je, da je ta preljuba (ka-li?) politika se tudi v šolske kroge tako daleč zabredla, da se je namen, ta lepi namen narodne šole tako zgrešil, da je ves namen slovenske narodne šole samo učenje nemščine.

Veselejši obraz je pač imel „pervi občni zbor slovensko-štajerskih učiteljev“ v Mariboru 21. septembra. Kar je bil prvi slovenski učiteljski zbor 24. septembra 1872 v Ljubljani za vse slovenske učitelje, zlasti pa za kranjske, to je bil za slovensko-štajerske učitelje omenjeni zbor v Mariboru. Tu se je sešlo lepo število izbranih, značajnih in mirnih bratov učiteljev, ki ravna je se po svojem prepričanju zvesto živé le svojemu poklicu, ki je v tem: s pomočjo dobrih slovenskih šol služiti revnemu svojemu narodu. Redno zborovanje, brez strasti in prepira, mirno pogovarjanje v mili materinščini, prijetne zabave v Mariboru in okolici, seznanjevanje kolegov — to so znaki onega zbora, ki ostane vsem udeleževalcem gotovo dolgo časa v spominu. Očitale se je sicer slovensko-štajerskim učiteljem, da so „razkolniki“, ker so si osnovali posebno društvo, posebni zbor, in ker nejsjo potovali kar vsi v Ljubno. Prijatelji, ne zamerite! Za naše posebne razmere, za naše posebne potrebe potrebujemo obojega, društva in zbora. Potovati pa v Ljubno je bilo za nas spodnje Štajerce zelo daljna pot, če tudi bi ne bili imeli (ker smo imeti morali) baš ob istem času svoje zborovanje.

Da bi se bili s tem od svojih nemških kolegov ločili, ne more biti istina, ker nejmamo vzroka ločitve in ker bi vsled ločitve gotovo neprijaznost vladala med nemškimi in slovenskimi učitelji*) do tistih svojih nemških kolegov, ki so nam v naši zadevi pravični; dokazali smo s tem, da smo je bili iz Mariboru v Ljubno telegrafično pozdravali. —

Od 21—24. septembra je v Ljubljani zborovala prva kranjska deželna učiteljska konferenca. Tudi njeni obžalovanja vredni sklepi so našim čestitim čitateljem uže znani. Z ene strani nej zamerito dotičnim kranjskim učiteljem, zlasti, ako se pomisli revščina, v kateri so bili in so še nekateri ondotni učitelji, in ako se pozna one stroge može, ki imajo ne šolsko nalogo pri kranjskem šolstvu. Z druge strani pa človeka gotovo srca boli, če se spominja „prvega slovenskega učiteljskega zbora“ in če ta zbor primerja z letošnjo kranjsko konferenco, in če se še to pomisli, da so skoro ene in iste osebe bili takrat tam in sedaj tu.

Res je, da so bili takrat drugi vodje, nego sedaj, vendar učitelji bili so isti: Pač velja tu pregovor: Kakoršni je vodja, taka je armada, pa še bolj je za kranjske učitelje resničen latinski pregovor: Tempora mutantur et nos in illis. —

*) Slovenski učitelji imajo simpatije.

V Gradci nejsmo veliko dosegli za slovensko šolstvo, vendar je vlada in tudi naši nemški kolegi so glasno čuli naše težnje in težave, in upanje imamo, da se bode na nje še nekaj ozirala, ako noče vsa zdrava pedagogična načela prezreti. Kar pa je v Gradci zaradi slovenskega šolstva veselo bilo je to, da niti slovenski (ali nemškutarski) niti nemški učitelji nejsmo zagovarjali bog ve koliko nemščine za naše šole. Še celó prijatelji nemščine v privatnem življenju bili so zoper preveliko učenje nemščine, zlasti pa proti vladinem načertu. —

V Gradci so se slovenski in nemški učitelji sešli in v bratovskem govoru seznali ne samo osebno, marveč tudi o raznih šolskih razmerah. Zlasti pa je bilo obojim ljubo, da so slovenski učitelji svojim nemškim sobratom marsikaj razjasnili in tako marsikakošen predsodek odpravili, kar bode vse le dober uspeh imelo, da učiteljstvo ene dežele ne bo razdvojeno in resperto zavoljo svoje različne narodnosti.

Vsled takega porazumljenja so imeli nekateri nemški kolegi živo sočutje z nami, ki moramo toliko neprilik, sitnosti in skerbi zavoljo jezikov imeti. Vendar imamo tudi mi še upanje, da se bode to vprašanje vendar enkrat iz praktičnega stališča na vse strani ugodno rešilo in v to ime nam Bog pomози!

Katere zapreke opovirajo redno šolsko obiskovanje po deželi, in kako bi se te zapreke odstranile?

(Govor nadučitelja Mart. Zarnik-a pri deželnej učiteljskej konferenci v Ljubljani 22. sept. letošnjega leta.)

Slavna gospoda! Neredno šolsko obiskovanje na deželi je eden glavnih vzrokov, da naše ljudske šole še ne donašajo tistega zaželjenega sadu, katerega po pravici sedanji čas od njih zahteva. Žalibog, da je še mnogo staršev, kateri tega nočejo razumeti. Naj se učitelj še toliko trudi in trudi, kaj prida opravil ne bo, ako otroci neredno hodijo v šolo.

G. poročevalec nam je naštel mnogo vzrokov, ki opovirajo redno šolsko obiskovanje; k tem dodam jaz še sledeče: Redno šolsko obiskovanje opovira 1. to, da morajo šolski otroci doma male otroke varovati ali pestovati; 2. da morajo živino pasti; 3. lehkomišelnost staršev; 4. prevelika mehkota staršev do otrok; 5. nevednost in surovost staršev; 6. poňmanjkanje prave ljubezni staršev do otrok; 7. merzenje staršev do šole in učitelja; 8. prevelika lehkovernost staršev; 9. prevzetnost in terdovratnost staršev; 10. revščina; 11. daljava v šolo; 12. plačevanje šolnine.

1. Gospoda moja! ako vprašamo to ali uno deklico, zakaj je včera ali danes ni bilo v šolo, odgovorila nam bo: „Doma sem mogla otroka varovati“. In res varovanje malih

otrok zaderžuje mnogo šolarjev, da ne hodijo redno v šolo. Mali otroci ne smejo biti brez varha; mnogo staršev je pa tudi res tako revnih, da si ne morejo najeti pestunje. V takih slučajih ni zameriti materi, ako pravi: „Danes naše Metke ne bo v šolo; jaz in oča morava od doma, če si hočeva kaj zaslužiti, Metka mora pa malega otroka varovati“. Te zapreke skoraj ni odpraviti, ker se tako revni starši denarno kaznovati ne morejo, zapreti se pa tudi ne smejo, ker ni nikogar, da bi za otroke skrbel. Le po splošnej vpeljavi otročjih vertov bi se v tej zadevi kaj dalo opraviti.

2. Spomladi, ko se začne paša, se šolske klopi po navadi izpraznijo. Starši se izgovarjajo, da ne morejo dobiti pastirja, toraj morajo otroci živino pasti. Tej zapreki bi se nekoliko s tem prišlo v okom, ako se po leti šolski čas takrat odmeri, kedar otroci ne pasejo. So pa taki otroci v šoli tudi prava nadloga. Po navadi hodijo prepežno, vsi utrujeni in vpehani v šolo, in namesto da bi se kaj učili, navadno zaspé. Zatoraj naj bi se šolski mladini nikakor ne dovoljevalo živino pasti in sicer tudi zarad moraličnih ozirov ne. Naj bi se silile srenje, da se najmó tako imenovane čednike, starši pa, ki zarad paše mladino šoli odtegujejo, naj bi se ostro kaznovali.

3. Lehkomiselnost staršev je tudi mnogokrat kriva, da otroci brez vsega vzroka iz šole ostajajo. Otrok malo pozneje vstaja, ali se pri zajutreku malo predolgo pomudi. Mati mu pravi: „Ker se je vže šola pričela, pa ostani danes doma; saj na enem dnevu nič ni“. Navadno se pa to večkrat ponavlja, in otrok zapazivši, da je staršem vse eno, ali gre v šolo ali ne, pa še takrat ne gre, kadar ga silijo. V takih slučajih gleda naj učitelj, kako bi otroke v šolo privabil. Pri rahločutnih je prijazno ljubeznjivo ravnanje, pri terdoserčnih, neobčutnih in oholih pa svarjenje, žuganje in strahovanje na pravem mestu.

4. Dobé se zopet starši, ki otrokom le vse preradi pregledujejo in prizanašajo. Otroci zapazivši to, učinijo marsikaj napačnega, ker nimajo straha pred starši. Taki otroci se vedó na več načinov tudi šoli odtegniti; nalašč tako dolgo kaj delajo, da je prepozno iti v šolo, ali se na videz delajo bolehní. Drugi ostajajo iz šole, ker jim v šoli ni tako po godu, kakor doma, ali ker so za vreme preobčutljivi in premehkužni. Vse te malenkosti zadostujejo, da jih premehki starši doma obderžé. Takim starišem naj se pove, da ravno mlado telo se mora vaditi in krepiti, in da pomehkuženi otroci ne bodo nikoli krepki in čversti.

5. Nevednost in surovost staršev je peti vzrok, ki opovira redno šolsko obiskovanje. So stariši, ki ne znajo niti čitati, niti pisati in niti računati. Taki ne umejo koristí, znanja in potrebe šole ceniti. Taki starši po navadi pravijo: „Mi nismo nikoli v šolo hodili, pa vendar dobro živimo, torej bodo tudi

naši otroci brez šole živeli“. Taki starši so do učitelja neprijazni, nehvaležni in surovi; govoré v pričo svojih otrok zaničljivo o šoli in učitelji, ter uničujejo na ta način pri svojih otrocih veselje do šole in spoštovanje do učitelja. Žalibog, da imajo taki starši v srenji mnogokrat prvo besedo, so župani, krajni šolski svetovalci itd. Kako da izpolnjujejo šolske postave in svojo dolžnost, se ume samo po sebi; samo takrat, kedar zavirajo šolski red in černijo učitelja, so jako jako marljivi. Tu je potrebno vporabiti vsa postavna sredstva, da se vsaj mladi zarod obvaruje pred surovostjo. Dobro bi bilo, da bi se srenjska postava in postava o šolskem nadzorstvu tako prenaredila, da kdor ne zna dobro čitati, pisati in računati bi ne mogel voljen biti v krajno šolsko svetovalstvo.

6. Kakor nekteri starši svoje otroke preveč ljubijo, se nahajajo drugi, ki skoraj iskrice ljubezni nimajo do otrok. Ti zanemarjajo deco telesno in dušno. Mesto da bi jih pošiljali v šolo, jo rabijo doma za druga opravila. Ta napaka se ne da odpraviti, ker taki poživljeni starši so tudi za vsa opominovanja slepi in gluhi.

7. vzrok je merzenje staršev do šole in učitelja. To merzenje izvira iz nevednosti in surovosti, mnogokrat tudi od tod, da se od neke strani ljudem hudobno in zvijačno slika sedanja šola in šolske postave. Večkrat je pa tudi učiteljeva nespretnost in breztaknost kriva, da ga srenja sovraži in mu noče otrok zaupati. Sovražnike šolskih postav naj učitelj zavračuje z vsemi postavnimi sredstvi; naj pove ljudstvu, da sovražniki šol in učiteljev so tudi sovražniki človečanstva in blagostanja, da taki ljudje še nikoli niso in tudi ne bodo delali za ljudski blagor, ampak le za svojo korist in svoje temne namere. V takih slučajih je vendar potrebno, da se učitelj véde dostojno. Kot mož svobode in napredka naj kaže, da spoštuje tudi mnjenja svojih nasprotnikov. S pohlevnostjo in priljudnostjo naj je skuša v svoj tabor privabiti. Razna politična mnjenja o šoli naj si pa prizadeva po lepem pesnikovem izreku: „Ljudje bratje vsi, bratje vsi narodje“ — sprijazniti.

8. Prevelika lehkovernost staršev, sem rekel, je osmi vzrok nerednega šolskega obiskovanja. Iz izkušnje vemo, da nekteri otroci doma marsikaj napačnega, o šoli in učitelji pripovedujejo. N. pr. pravijo, da niso nikoli prašani, ali da učitelj preostro ž njimi ravna in je hudo kaznuje. Starši kaj takega le preradi verjamejo, ker nekteri še celo iščejo vzroka, kako bi otroke šoli odtegnili in se potem pred šolsko gosposko izgovarjali. Žalibog, da se kaj tecega mnogokrat rado verjame in vsa krivda na ubozega učitelja vali. To odstraniti, je učitelju dostikrat nemogoče, ker se večjidel vse to za njegovim herbtom godi.

9. vzrok je prevzetnost in terdovratnost staršev. Ti dve

hčeri nevednosti in publosti ste še jako zelo razširjeni v našej premilej domovini. Prevzetni in terdovratni starši mislijo, da mora vse tako plesati, kakor oni godejo. Zahtevajo od učitelja reči, katere jim zaradi reda v šoli dovoliti ne sme; potem se pa rotijo, preklinjajo in grozijo, da njihovih otrok nikdar več v šolo ne bo. Proti takim starišem naj učitelj ostro postopa in naj si ne pusti svojo in šolsko veljavo oskrunjevati.

10. Milo se človeku stori, ko vidi priti v šolo vsega razcapanega, razterganega in od glada vsega bledega otroka. Deček je sicer priden in se dobro uči. Ali na enkrat ostane iz šole. Ako ga vprašamo zakaj, odgovoril nam bo: „Doma nimam kaj jesti, in moram kruha prositi.“ Ta prizor se nam ponavlja skozi celo leto, in komaj po enkrat na teden zapazimo tacega otroka v šoli. Naj bi se izpeljevala postava, ki ukazuje, da mora vsaka srenja svoje reveže sama preskerbovati, potem bi taki otroci tudi redno v šolo hodili. Šolska postava tudi veli, da naj srenja revnim otrokom kupuje potrebne šolske reči. Ali tudi ta postava se menda le v mestih izpolnuje, na deželi so taki paragrafi v postavi le „pia desideria.“

11. Otroci iz nekterih vasi imajo po eno ali še celo dve uri hoda v šolo. Od taci se pač ne more zahtevati, da bi po slabem potu, pri gerdem vremenu, po leti pri hudej vročini in po zimi pri hudem mrazu redno v šolo hodili. Pa če tudi pridejo, prihajajo po uri prepozno in tako vpehani, da so za učenje popolnoma nezmožni. Potrebno je, da se postava zaradi vstanoavljenja novih šol natanko izveršuje, da otroci ne bodo imeli nikjer čez pol mile do šole. Toda pri splošnej apatiji kmetškega ljudstva do šol in pri velikej revščini na Kranjskem kaj tacega nimamo kmali pričakovati. Naj bi se po taci oddaljenih vaséh vstanovile vsaj tako imenovano „ekurendo-šole.“

12. Sedaj, gospoda moja, preidemo na zadnjo točko in sicer na plačevanje šolnine. Da šolnina opovira redno šolsko obiskovanje, ter napredek šole, lahko posnamemo iz tega, da sovražniki moderne šole so prijatelji šolnine, ker v šolnini vidijo tisto sredstvo, s katerim še dalje morejo gojiti pri nevednem ljudstvu apatijo do šole. Ljudstvo po deželi je sploh zoper šolnino. Vgovor, šolnino odpraviti in šolske stroške na vso deželo naložiti, bi bilo krivično, je ničeven. Šola je naprava, ki koristi srenji, deželi in državi, zatoraj naj jo tudi vsi ti faktorji vzderžujejo. Jaz z veseljem pozdravljam predlog slavnega dež. odbora, da naj se šolnina odpravi, ter izrekam prošnjo, naj bi ga slavni deželni zbor v korist in povzdigo kranjskega ljudskega šolstva enoglasno odobril. (To je storjeno uže. Ur.)

Slavna skupščina! Kedar se bode naš prosti narod otresel temnih idej sredoveka, in se vstopil pod zastavo svobode, omike in napredka, takrat se bode tudi pri nas začelo razvijati in

razcvetati ljudsko šolstvo, in izpolnjévale se bodo takrat pre-roške besede našega slavnega pesnika:

„Vremena Kranjcem bodo se zjasnile,
Jim milejši zvezde ko sedaj sijale.“

Opominek slovenskemu učitelju

pri podučevanju v pravopisji (ortografiji.)

Spisal Janko Leban.

Nij moj namen, da bi pod tem naslovom prinesel morda kakov navod, kako se naj podučuje pravopis (ortografija) v narodnih šolah, ker za to se ne čutim sedaj še dovolje krepkega in izkušenega; vendar bodi mi dovoljeno, da izpregovorim nekoliko besedij, kako bi se ta velevažni predmet laže i za otroke bolj umljivo v slovenskih šolah predaval.

„Piši tako, kakor se prav izgovarja!“ je prva temeljna resnica v pravopisi. A baš ta temeljna resnica daje učitelju, posebno slovenskemu, katerega imam tukaje zmerom na mislih, veliko opravka. In zakaj to? Radi tega, ker se pri nas Slovencih žalibog! drugače govori, kakor pak piše. Za največo neumost smatram jaz gramatični izrek: „Soglasnika l in v se na konci besed izgovarjata, kakor „u“, n. pr. pil (reči: piu), dal (reci: dau), cirkev*) (reci: cerken).“ — To, dragi moj čitatelj, je ona kost, katera nikakor se ne da tako hitro prebaviti, — je ovira, vsled katere je slovenskemu učitelju nemogoče, da svoje učence utrdi v pravopisi; kajti reci otrokom tisučkrat in tisučkrat zgorej omenjeno gramatično pravilo, ipak ti jih bo pisalo, če jim boš narekaval od 100 morda 99 „piu“ mesto „pil“, „delau“ mesto „delal“, „cirkū“ mesto „cirkev“ itd. !**) —

Vsa ta težava pak odpade in na mesto negotovosti stopi sigurnost v pravopisi, ako se mestu navedenega neumnega gramatičnega izreka porabi ta izrek: Izgovarjaj črke v besedah po njihovih lastnih glasovih! zatorej pa naj učitelj nikakor ne trpi, da učenci izgovarjajo „l“ in „v“ na konci besedij kakor „u“; — on naj celo na to gleda, da učenci o tem gramatičnem pravilu ničesa ne bodo vedeli ter da besede prav po črkah z lastnimi glasovi čitajo, a ne drugače. —

Razumljivo je samo po sebi, da mora učitelj tudi pri razlaganji drugih predmetov prav govoriti, t. j. on naj zmerom „l“ na konci besedij kot pravi „l“, in „v“ kot pravi „v“ izgovarja, ne pa kot „u.“ Bero naj se in izgovarjajo — kakor deloma že rečeno — vse črke, nahajajoče se v besedah po lastnih glasih; radi tega pak opusti naj se cel §. 20 v Janežičevi

*) Oblika: „cerkev“ nij slovenska, ampak edino prav je pisati „cirkev.“ Pis.

**) Taka pač nej po navadi. Ured.

slovnici (1869), ker more to zdatnemu napredku v pravopisi v ljudskih šolah le škodovati, nikakor pa koristiti. —

Če bi me kdo zavrnil, da bi se slovenščina potem takem vse nekako drugače glasila, mu moram smelo povedati, da tako izgovarjanje je veliko prijetniše za naše uho, kakor pa navadno, splošno izgovarjanje, katero bi se bilo moralo davno preje že opustiti. Itak sodé tudi Nemci in Vlahi, vsaj mi je rekel nekedaj izobražen Nемеc, ko me je slišal govoriti tako slovenščino: „Sie sprechen die slovenische Sprache sehr lieblich etc.“ Sicer povem tudi lahko takemu, ki se s to teorijo po nikakem ne more in noče sprijazniti, da poznam slovenskega učitelja, kateri je dospel s takim ravnanjem pri otrocih do razveselilnih rezultatov: njegovi učenci govoré in beró tako, kakti sem zgoraj priporočal, a pišó diktando izvrstno in brezipogrešno.

Slovenski učitelji! stvorite tudi Vi tako, vsaj nekolike poskušnje ne bo škodovalo; zdaten napredek boste opazili pri deci svoji! Sicer spregovorim moreda prihodnjič enkrat o tem predmetu obširneje. Za zdaj: z bogom! —

Dopisi.

V Šent-Jerneji (na Dolenje Kranjskem) se je 29. oktobra zbralo učitelstvo kerškega okraja se svojim nadzornikom g. Wurner-jem; udeležila sta se tega shoda tudi dva učitelja novomeškega okraja in dva še celo iz sosedne Štajerske (se ve da kot poslušatelja.) S kratka, bilo nas je 20 udeležiteljev.

Gospod Gasparini otvoril je kot predsednik skupščino, ter nasvetuje dalje gg. Jeroma in Sajeta kot perovodji, koja takoj poterjena zavzameta svoji mesti. Po nasvetu g. profesorja Wurner-ja se je glasovalo: ali naj bi se zborovalo v šoli, kar bi bilo po njegovej misli namenu danšnjega shoda primernejše, ali da ostanemo tukaj v gostilnici (bili smo namreč pri g. Zagorci.) Večina se irreče, da je bolje ostati tu (v gostilnici.)

Gospod Gasparini poroča o deželski učiteljski konferenci, kar je v daljem popisu zaznamovano imel.

Gospod prof. Wurner narisava na tabli potrebna pojasnila k znanstvenem govoru o čutu pogleda, kojega je tudi na občno zadovoljnost navzočih, kolikor le mogoče pojasnovalši na navadnih prikazih umljivo razlagal.

Gospod Grčar vpraša (slovenski) odposlance v deželno učiteljsko konferenco, jeli res, da so se učitelji v dež. konferenci dali uplivati od vladnih organov, kakor je bilo mnogo čitati po časopisih? Gospod Gašparini si prizadeva navzoče prepričati, da so odposlanci omenjene skupščine delali čisto po svojem (? Ured.) prepričanju i svoje vesti. (Nemškutarski. Ured.) Tudi gospod prof. Wurner priterjuje za svojo osobo, da on nej niti videl, niti slišal, da bi bil kteri kteremu tudi še na tako nježni način kaj usiljeval. G. W. dalje govori, da se je v deželni konferenci veliko premalo

časa učenim črtežem odmerilo; ¹⁾ da največje očitjanje zadeva deželno uč. konferenco v tem, da je večinom sprejela ministerske učne črteže, da si ravno je ministerstvo deželi pripravno preuredbo dopustilo.

Gospod Lavrič pravi, da nej mogoče na Kranjskem doseči isti smoter v 6. letih (kakor so tu otroci postavno dolžni šolo obiskovati) kakor ga minister za nauk i bogočastje v svojih izdanih načrtih od 8letnega šolskega obiskanja zahteva; to se govorniku po daljem razgovarjanji tudi od družih navzočih pritrjuje. (To so pravo zadeli, samo Gariboldi in tutti quanti nemčurji tega ne vidijo. Ured.) Glede ponavljalnega uka (koji se ima na Kranjskem letos pričeti,) nasvetuje g. Gasparini, naj bi se isti delil vsaki četrtek dopoldne po 4 in popoldne po 2 uri. (Ubogi kranjski nčiteljji, slabe plače, pa toliko učenja! Ured.) g. Lavrič pravi, da šole tukaj pri vsem tem uku ne bodo prej napredovale, dokler ne postanejo državni zavod. (Oho! Čudne misli! Ured.) Žandarmu — pravi dalje govornik — ki le 400 gld. ima, mu reče kmet: gospod; meni pa pravi, ko me sreča: Glej ga hudičevega šomoštra! jaz ga plačujem! itd. ²⁾

Gospod Adamič misli, da, ako nam bode treba tudi v četrtek podučevati, naj bi nas vsaj orglanja oprostili; zato pa, kar pri orglanji na plači zgubimo, naj bi se nam pa tu zvišalo. (Vsaj Vas nihče k temu ne sili. Ured.) Po daljšem razgovarjanji in raznoverstih opombah in opazkah — ki i so se nekatere celo dež. poslancev dotikale, se odobruje. (Kaj pa? Ured.)

Po eno četert urnem prenehanji oglasi se zopet (slovenski) g. Grčar, ter predlaga, da naj se zoper obrekovanje po časopisih, koje je letelo na naše učitelje, ki so se pa zdaj opravičili, javno protestuje. ³⁾ G. Wurner pravi, da se naj samo glede odposlancev tega okraja protestuje, ker opravičenje družih še nejsmo slišali. Važnejše od tega, nadaljuje govornik, pa je ono, da tukajšno učiteljstvo protestuje zoper interpelacijo dr. Zarnika v deželnem zboru, v kateri imenuje kranjsko učiteljstvo „moralično pokvarjeno“ (die Lehrerschaft Krains eine moralisch verdorbene. ⁴⁾ Kaj bi pa tu navzoči štajerski nčiteljji k takej izjavi rekli? kaki utis bi to na nje naredilo? pravi dalje gospod nadzornik. Na to jamó gg. Jarcu in Kregarju prigovarjati, da naj kot štajerska učitelja javita svoje mnenje o dr. Zarnikovej interpelaciji, ki kranjsko učiteljstvo „moralično pokvarjeno“ imenuje. Gospod Jarc pravi, da mu kranjski učitelji i njih razmere nejsjo zadosti znane, da bi mogel pravično sodbo izreči (namreč, če je ta izjava dr. Zarnika kranjsko učiteljstvo po pravici zasluženno ali po nedolžnem doletela.) (Gospod Jarc jim torej nej hotel resnice povedati. Ured. ⁵⁾

¹⁾ Ker se je preveč politikovalo in s tem največ časa porabilo.
Ured.

²⁾ Kaj mislite, da bode okrajni glavar, ali kak drug uradnik „državno šolo“ kar naenkrat v ideal popolnosti spreobrnil? Ali mislite, da bodo vsi surovi kmetje potem naenkrat omikani?

Ured.

³⁾ Čemu? vsaj fakta — sklepi konference — so znana.

⁴⁾ Dr. Zarnik tega nej rekel, ampak očital je vladi, da ona učitelje demoralizuje.
Ured.

⁵⁾ Vsaj se je samo eden (Gasparini) opravičeval. Ured.)

Dalje se daje na glasovanje:¹⁾ 1) Ali so poslanci se zadostno opravičili, zaradi podtikaneja jim ne stalnega obnašanja pri deželni učiteljski konferenci. Odgovorili so vsi z „ja.“

2) Ali naj se protestuje proti interpelaciji dr. Zarnika ali ne? Odgovoré razven enega vsi z „ja.“ (Torej so navzoči učitelji bili za germanizacijo! Ured.) S tem je bilo službeno delovanje končano, koje se je veršilo v nemškem jeziku z malo izjemo. Zdaj pa se je jelo popevati kakor „Domovina“, „Lipa diseča“, „Naglo brajše“, „Bom šel na planince“ itd. (Čuda, da so še slovensko peli. Ured.) Naj omenim še nekaterih napitnic, koje so se mej obedom s petjem verstile. Gospod Gasparini napija g. prof. Wurnerja, potem pa gostom domačim in štajerskim. Gospod Jarc se (slovensko) zahvaljuje, ter naglašá, da naj nas v pedagogičnem delovanji ne ločuje niti Sava niti Drava, ampak da naj delujemo skupno za narod, mej kojim živimo.

Gospod Jerše (iz novomeškega okraja tudi slovensko) se itak zahvaljuje za napitnico, ter v prav gladkem govoru povdarja vzajemno delovanje učiteljev ter napiva učiteljskej vzajemnosti. Iz napitnice gospod profesor Wurnerja veje nekova posebna navdušenost, koja je tudi v lepej slovenščini govoril,²⁾ ter povdarjal učiteljsko rodoljubje do slovenskega naroda. (Kaj pravitelj? Ured.)

Kajti drugi so pravi lahko rodoljubi, ker so za njih rodoljubje dobro plačani, a učitelji imajo slaba plačila, a so vendar vneti za slov. narod. Če mi tukaj tudi nemško govorimo, nadaljuje govornik, ker smo bolj vajeni, nejsmo nemčurji ali nemškutarji, ampak smo zvesti svojemu narodu (??? Ured.) Večkrat baš isti, ki največ kriče, kako so narodni, i kaj za narod store, še celo govoriti pravilno ne znajo, še manje pa pravilno pisati. To smo se lahko prepričali v kranjskem deželnem zboru. Po daljšem govoru napiva na blagor i napredek slovenskega naroda.³⁾ Ta napitnica se je živahno sprejela. — Gospod Gasparini priporoča „Krainscher Lehrerverein“ in njega organ „Laibacher Schulzeitung.“⁴⁾

Iz Notranjskega. (Ljubezen do domovine.) Prilika je dana vsem širiteljem omike in luči, da se seznanjajo v sedanji dobi s stari narodi. V zgodovini čitamo, s kakovo gorečo ljubavjo so branili Gerki in drugi tudi celó divjaški narodi svoje domovje, kar se deloma i dandanes godi. Tudi svojemu zarodu, to je deci uže v prvi mladosti so dajali navod, iskreno ljubiti in v bran postavljati se zatiralcem in sovražnikom svojega doma. Dragi prijatelji! pogledjmo kako se godi sedanji čas v naši ožji domovini v tem obziru. Serce mi upada, ter me grabi, da vidim moč za možjo odpadati narodu in zapuščati sveto zastavo domovine. Kje je razlog temu zajčjemu postopanju? Z naglasom poudarjam: temeljitosti, izo-

¹⁾ Umeva se, da gostje, ker nejmajo pravice, nejsmo glasovali. Pis.

²⁾ Čudno! kajti sicer nej baš prijatelj slovenščine. Ured.

³⁾ Ko bi ta napitnica slovenskemu narodu kaj koristila, in ko bi g. Wurner tudi v Ljubljani tako napijal in tudi deloval za slovenski narod? Ured.

⁴⁾ S tem je celo komedijo kronal; kajti pri „Kr. Lehrerverein“ so najboljši Slovenci in „Schulzeitunga“ je najboljši slovenski šolski list! Bravo, g. Gasparini! Ured.

braženja, in vsestranske omike manjka; — ne poganjajmo se za momentano korist, imejmo misli na kaj vzvišenega obernjene, nego na prazne pene minljive česti in na osebe, koja nam podari kakov bore krajcar!

Moderna država nalaga in zahteva, naj se pri šolski mladini ljubezen do domovine vzbuja in goji. Nam slovenskim učiteljem je dakle podan važen misijon v tej zadevi, na katerem izveršenji moramo točno in vestno delati. Uže naš milodoneč jezik, kojega inostranski narodi, Angleži, Francozi, Italijani za miloglasnega, harmoničnega proglasujejo, nam podaja priliko, da opozorujemo mladino na svoj bogat proizvod. In na mnogoštevilne sorodne jezike se naslanja naša preljuba slovenščina. Stotak milijonov naših bratov Slavjanov stoji za nami, vsi ene ter iste majke Slave. Materini jezik moramo čislati, z vsem spoštovanjem o njem govoriti; izključljivo tudi tega posluževati se v svojem poslovanji. Nikar zaničevati svoje svetinje in se šopiriti s tujščino!

Bratje, pazimo, da ne bode šla zgodovina mimo nas na dnevni red! Z žalostjo opazujem, da celo v naših priprostitih dopisovalnih listih vlada gerda tujščina. Slab izgled! Ali nejmamo na izbiro mnogo domačih prejelih izrazov za ostudne tujke! Kaj se lepo glasi, da se nazivljamo s folxšulajtarji? Opustimo to, in podajajmo mladini lep izgled, da z gojem materinega jezika ljubimo domovje! —

Koliko prizorov iz domače zgodovine imamo na razpolaganje, da kažemo mladosti, kako so naši slovenski pradedje se smertjo oteli nam dom, in prelivali žlahtno kerv proti tiranom: kako so junaško pobijali krutega Turčina.

Navdušen sem vsegdar, kadar se mi v šoli podaja prilika, da isto praktično uporabljam, in mladino vnemam za predrago našo domovino. Saj nam podaja obširni naš dom stotero in stotero posebnostij, na katere moramo obračati nežna čutila slovenskih bistrournih otrok. — Z radostjo pozdravljam novo društvo, kojega ustanovljajo učitelji logaškega okraja: v njem se bode gojila slovenska veda v pedagogičnem smislu in mili slovenski jezik. Opominjam svoje kolege, naj nikar ne slušajo razcapenega možica, kateri vabi in agatira za neki švabski „zweigverein.“ *) — Izborno se vedimo, ter zvesto služimo svetej domovini!

Iz Gorice. Krasen večer so imeli slovenski učitelji kmetijskega tečaja tukaj pri „treh kronah“ 22. m. m. Praznovali so namreč dan slovesa ter se prav po bratovsko zabavali. Vrstile so se razne napitnice in govori; navzoča sta bila tudi učitelja kmetijstva, gosp. Povše ni Kuralt, katerih prvi je pokazal, da je tudi govorništvu kos. Se ve, da tudi miloglasnega, ubranega petja nij manjkalo. Pod vodstvom vadničnega učitelja gosp. Avgusta Lebara peli so učitelji prav izvrstnô. Občno pozornost je tudi izbudil „Venec ipavskih narodnih pesnij“, putpuri, obstoječ iz samih narodnih pesnij, ki jih pojo po Ipavskem in katere je nabral učiteljski kandidat Ivan Mrcina in jih Avgust Leban v umetno celoto povezal. Kakov izreden utis na domoljubno slovensko srce imajo taki mu-

*) Ali tudi v logaškem okraju je kakovšen nemčursk učitelj!?
Ured.

zikalični umotvori, to more vedeti le tisti, kateri je bil ta dan pri učiteljski veselici pri „trijeh kronah“ navzočen. Slovenci imamo sedaj — kolikor jaz vem — le 2 taka venca (obstoječa iz izključljivo narodnih pesnij), a želeli bi bilo, da bi se še dalje pridno nabiralo i po drugih pokrajinah naše domovine narodnih slov. pesnij ter bi še drugih takih vencev dobili, ali vsaj soča dva s še lepšimi pesmami okinčali. Po mojem menenji bi slov. učitelji veliko lahko k temu pripomogli; sej oni žive meju narodom, kjer lahko takih norodnih dragocenostij nabirajo ter na note napisujó. Za to pa, bog me! ne treba baš bíti strokovniku v muziki; dosta, da se melodija vsake pesni napiše. Učitelj, dokaj takih pesnij nabralši, poslal naj bi jih (če sam nij kompositor) kakemu slov. skladatelju, kateri bi potem venec vil.

Na noge torej boljše sile!

Nij časa letargiji zdaj:

Za blagor domovine mile

Nevtrudno vsak deluje naj!

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) Odbor je imel 27. oktobra v Ormuži svoje posvetovanje. Sešli so se bili samo 4 odborniki. Zedinili so se v tem, 1) da naj se računi konec novembra sklenejo in potem izvoljenim pregledovalcem pošljejo; 2) da naj predsednik do konca leta blagajnico oskerbuje; 3) da naj se potem izroči novemu blagajniku, g. Kovačiču v Središči, kateri bode vodil tudi zapisnik naročnikov in 4) da naj se g. dr. Dominkušu v Mariboru pošlje zahvala za stavljenje znane interpelacije v štajerskem deželnem zboru. Ker nej bilo dovoljno število odbornikov navzočih, imajo ti sklepi le tedaj veljavo, ako jim drugi odborniki (vsaj 4 še) priterde.*) Odbornik, g. Anton Leban iz Mozirja, je bil poslal pismo, v katerem je izrazil več želj zastran društva, na koje se je pa uže do sedaj oziralo. Dohodki „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ znašajo od 1. junija do 31. oktobra t. l. 404 glđ. 95 kr. Naročnine in društvenine pa je za letos še 226 glđ. 50 kr. na dolgu, pa nadjamo se, da nam bodo naši naročniki učitelji in kandidatje že v kratkem poplačali.

(Mariborsko učiteljišče.) V 1. razred je 33 kandidatov vstopilo, vseh skupaj šteje zavod 66. V pripravljevalnem tečaju je 52 učenec. Na dekliški šoli za ženska dela je tudi nad 30 kandidatinj.

(Pri učit. izpraševanji) v Gradci meseca oktobra se je bilo 33 kandidatov, med njimi 5 Slovencev oglasilo; v Celovci 9 kandidatov in v Ljubljani 4, dva iz Kranjskega, dva iz Štajerskega.

(Graško učiteljišče.) Na moškem je začasni vodja dr. Lukas in na ženskem pa prof. Kremer imenovan.

(Privatno podučevanje) je tudi zunaj šole učiteljem prepovedano, ako namreč učitelji več učencev svojega razreda skupaj podučujejo. Tako je odločil deželni šolski svet štajerski na neko vprašanje v tej zadevi.

(Nova okrajna šolska nadzornika.) Gospod Jakob Ferk, nadučitelj v Ptuj, je imenovan za okrajnega šolskega nadzornika v ptujskem in ormužkem okraju, g. Rok Orač, nadučitelj v Rogateu, pa za rogaški okraj.

(Ukaz naučnega ministerstva) od 17. oktobra 1874 veleva vsem deželnim in okrajnim šolskim svetom, da imajo vsi udje teh korporacij

*) To se je uže zgodilo.

tajnosti se deržati v vseh obravnavah, ker oni opravljajo vladna opravila. — Minister se opira na §. 1. in 10. postavbe od 25. maja 1868.

(Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) V prihodnje nam bode mogoče večkrat poročati o sklepih te korporacije, zadevajočih narodno šolstvo. V seji 22. oktobra se je sprejela določba o učnih načertih, katero tudi mi prihodnjič priobčimo in poročilo o letošnjem nadaljevalnem učiteljskem tečaju in predlog o remuneracijah za podučujoče učitelje. Enemu nadučitelju se je dovolila prva starostna doklada, dovolile so se remuneracije za večja dela in za nadomestovanja okrajnih nadzornikov. Predlogu neke okrajne učiteljske konference, da bi se dvoji okrajni učiteljski bukvarnici združili, nej se vstreglo. Ministerstvu se je potrebno predlagalo v zadevi remuneracij katehetom, ki zunaj farnega kraja v veronauka podučujejo, in sklenilo se je delavnost krajnih šolskih svetov ostro nadzorovati in od njih protokole rednih sej terjati. Razširila se je dekliska šola v Mariboru od 6 na 7 razredov in še nekatere druge šole na nemškem Štajerji.

(Miklošičeve „pregibljive čerke.“) Z okrožnico od 8. okt. t. l. je sl. deželni šolski svet štajerski naznanil okrajnim šolskim svetom, da se te „pregibljive“ (boljše premakljive) čerke po štajerskih šolah s slovenskim učnim jezikom rabiti smejo.

(Nemške državne dekliske šole) je vlada osnovala v Gorici in v Terstu in uže postavila skoro same nemške učiteljice na te nove nemške učilnice mej Slovenci in Lahi. Kmalu bomo lahko rekli: „Deutsche schulen von Belt bis zur Adria.“

(Graško mestno šolsko svetovalstvo) je sklenilo, da ima vsak šolski voditelj od 1. oktobra 1874 svojega suplenta, da more on (voditelj) v določenih urah pri poduku svojih učiteljev navzoč biti in se natanko o notranjem stanju šole prepričati.

(V Sevnici) je v krajnem šolskem svetu pri vprašanji radi nemščine v narodnej šoli g. nadučitelj iz popolnoma pedagogičnih (?) uzrokov glasoval za — nemščino, kar seveda večina udov, ki nejso učitelji, nej odobrila. — Ko ga je pozneje neki prijatelj vprašal po uzrokih njegovega nepedagogičnega učinka, mu pravi: „Schau, von meinem standpunkte aus, muss ich so handeln . . . (Inspector in spe. *) Takošna je tedaj praktična pedagogika!

(V Tolminu na Goriškem) je bila minoli mesec okrajna učiteljska konferenca s sledečim dnevnim redom: 1) Volitev dveh zapisnikov. 2) Govor nadzornikov o šolskem napredku. 3) Dopolnična volitev odbora učiteljskemu zboru. 4) Nasveti gledé okrajne učiteljske knjižnice. 5) Razgovor o inštrukciji, zadevajoči nauk o risanju. 6) Čemu je risanje koristno? Na to prašanje je bilo naročeno prinesiti pisan odgovor. 7) Kako pridobiti stariše za redno pošiljanje otrok v šolo? 8) Ali zadostujejo sedanje ljudskošolske knjige? Drugi pot morda kaj več. (Prosimo poročila o tem zboru. Ured.)

(Iz Dolenje Avstrijske) nam piše prijatelj in naročnik našega lista, da je ondi zdaj več slovenskih učiteljev iz Kranjskega namesčenih, in da imajo prav dobre plače, namreč po 800 in 700 s stanovanjem in derva, mej tem, ko so prej, služeči na Kranjskem in Koroškem le po 400 imeli. Vendar ne svetujemo zavoljo tega slovenskim učiteljem, da bi se v nemške dežele preseljevali, vzrok nam je domoljubje. Sicer se utegne zgoditi še marsikomu tako, kakor se je nekemu kranjskemu učitelju, ki se je nemudoma, ne čakaje odpuščenja podal na novo službo v nek kraj na Dolenje Avstrijo, ki je pa moral jako malo mikaven biti, ker ga je učitelj v osmih dneh zopet zapustil in šel nazaj v domovino, kjer je na prejšnji šoli meni nič tebi nič dalje podučeval. Bil je seveda za eno skušnjo in za eno grajo od deželnega šolskega sveta bogatejši.

*) Bog nas obvari pred takimi inšpektorji! Ured.

(Šolski nadzornik — brez vseh učiteljskih spričeval.) Na Kranjskem je okrajni nadzornik, ki nejma niti spričevala zrelosti, niti spričevala učiteljske sposobnosti. Je pa nemškutar in to je zadostovalo, da je postavljen za nadzornika. Govori se pa v njegovem okraju, da bi sam najbolje nadzornika potreboval. —

(Plače švedskih učiteljev) znašajo v našem denarju po 1000 do 1500 gld. Sicer je tudi švedsko šolstvo prav urejeno, šolska poslopja in notranjost šol se posebno odlikuje. Na Angleškem imajo učitelji poprek 103 livr. t. j. po 1000 gld. avst. velj.) in nekateri stanovanje, škotski učitelji imajo po 110 livr; irski učitelji pa samo po 56 livr in večidel tudi stanovanja ne.

(Nova hervatska šolska postava) je od cesarja potrjena. S to postavo bodo hervatski učitelji svojo šolstvo na višo stopinjo povzdignili, nego moremo mi slovenski učitelji svoje šolstvo, ko se moramo boriti s tujim elementom, z nemščino, kar pa Hrvatom treba nej.

(V Černej gori) je bila meseca oktobra prva skupščina ondotnih učiteljev, pri kateri je bil sam knez in okoli 50 učiteljev navzočih. Skupščina se je v koristnih sklepih zedinila.

(Na Kranjskem) nej deželna skupščina zastran nemščine ničesar določila in je podučevanje v tem jeziku na prosto voljo dano učiteljem, t. j. da na onih šolah, kjer občine kaj nemščine želé, toliko v njej podučujejo, kolikor sami za prav spoznajo. —

(Pri učiteljskem izpraševanju) v Ljubljani so se bili samo 4 učitelji oglasili; 2 iz Kranjskega, g. Lindner iz Teržica, g. Bernard iz Begunj pri Cerknici in 2 iz Štajerskega, namreč gg.: Žiher, in Cvirn.

(Novo učiteljsko društvo) se baje snuje v logaškem okraju na Kranjskem.

(Vabilo.) Učiteljsko društvo za mariborski okraj boše prvi četrtek v decembru t. j. 3. dec. zborovalo. Na dnevnem redu so točke od novembra, katere se zavoljo slabe udeležitve učiteljev pri zboru nejso mogle rešiti.

Slekovec, zapisnikar.

Oznanilo.

Od zdaj se prodaja po zeló znižani ceni: 1) „Ključ za poštevanje, razštevanje in metrično mero“, ki stane le 2 kr.; 2) „Abecednica s podobami za čitanje in čtetje“, ki stane le 18 kr. Kdor naroči po 10 iztisov te ali une knjižice pri g. pisatelju Žnidačrič-u na Banjšicah (pošta: Canale bei Görz) prejme po 2 iztisa na 10 za priveržek. Obširno priporočilo je prinesel „Slov. Učitelj“ na strani 44. Gledé jezikoslovne, razprave v predgovoru „Abecednice“ piše pisatelju g. profesor jezikoslovja dr. Miklošič med drugim to-le: Vašo reformo bode le tisti razumel, ki ima ravno tako temeljito znanje jezikov kakor Vi. Tedaj se uni razpravi temeljitost priznava od kompetentne strani.

(Prošnja.) Nekateri gg. učitelji nam nejso poslali za prejete „pristopnice“, k zboru v Mariboru niti novece niti „pristopnic“ nazaj. Prosimo lepo, da se nam za prodane „pristopnice“ v kratkem skupljene krajcarje poslali izvoli.

Odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Podučitelja služba v Jarenini (okraj Maribor) s 440 (330) gld. in 70 gld. doklade in stanna kr. š. svet. Učiteljska služba v Štopercih (okraj ptujski) s 500 gld. in stanovanjem do konec novembra na kr.

šolski svet. Učiteljska služba v Sevnici s 600 gld. do 15. novembra na kr. šolski svet. Učiteljska služba pri sv. Rupertu nad Laškim s 600 gld. in stanovanjem do 15. novembra na kr. šolski svet. Podučiteljska služba v Makolah s 440 gld. (330.) Služba pomožnega učitelja pri nadzorniku Kapun-u v Konjicah s 400 gl. in stan. do 30. nov. na dež. š. svet. Služba učiteljice za ženska dela v Moti (okraj Marenberg) s 300 gld. do 5. dec. Podučiteljska služba v Ljutomeru s 560 gld. (za učitelja z učiteljsko svedočbo) ali 420 gld. (za učitelja z zrelostnim spričevalom) in s 50 gold. doklade za podučevanje v petji. Prošnje na kraj. šol. svet v Ljutomeru. Služba podučiteljice v Celji s 640 (oziroma 480) gld. do 18. dec. na m. š. svet v Celji. Podučiteljska služba v Konjicah s 480 (360) gld. do 30. t. m. na kr. š. svet. Učiteljska služba v sv. Lenartu v slov. gor. s 600 gld. do 10. dec. na okr. š. svet.

Na Kranjskem: Učiteljske službe v Poljanah in Preddvoru (kranjski okraj) s 400 gld. in stan. do 15. dec. na kr. š. sv. Učiteljska služba v Komendi (kamn. okr.) s 500 gld. in stan. do 15. dec. Učiteljska služba v Dolenji Vasi pri Ribnici s 500 gld. in stan. do 15. dec.

Na Goriškem: Učiteljska služba v Temnici s 300 gld. in učiteljska služba za Barko in Vatovlje ($\frac{1}{2}$ milje sta kraja narazen) s 510 gld. do 30. novembra na kr. š. svete (okraj Sežana.)

Premembe v učiteljskem stanu po Slovenskem.

Na Kranjskem: G. Iv. Rupnik, bivši učitelj v Idriji, je šel za učitelja, v ljubljansko trgovsko šolo, g. Zupin učitelj k Sentjurji pod Ljubljano in g. Pleško zač. učitelj v Podragi. Gospod Ivanetič Jože, poterjeni učiteljski kandidat začasni učitelj v Kranji; g. Martin Potočnik, učitelj v Sori; g. Jože Mežnar, zaterdni učitelj v Št. Kocijanu pri Turjaku; g. Blenk, poterjeni uč. kandidat učitelj pri sv. Jakobu pri Savi; g. M. Bartelj, (iz Terbovlja na Štajerskem) učitelj v Mahovem pri Rudolfovem; g. Kenda, učitelj v Semiču je odstavljen.

Na Štajerskem: G. Ivan Zdolšek, nadučitelj pri Novi cerkvi; g. Ivan Raner, nadučitelj v Laškem tergu; g. Koprivnik in g. Urban Vezjak, podučitelja na deški šoli v Mariboru; g. Tomaž Moharič iz nekdanje graške predmestne šole, učitelj v Weizu na nemškem Štajerji; g. Florian Kaliger iz Boštajna (na Kranjskem) učitelj v Zdolah; gospodična Marija Šventner, podučiteljica v Brežicah; g. Ivan Matko, podučitelj v Rajhenburgu; g. Raner na Ponkvi je dejan v pokoj; g. J. Hanžekovic, podučitelj v Jarenini, je dobil službe v Wiesu; g. Vodljak, učitelj pri sv. Petru v savinski dolini; g. Soršak, podučitelj na Vranskem; g. Petrič, podčastnik, zač. podučitelj pri Mali nedelji (namesto Brumena, ki je odstopil); g. Škoflek, učitelj v Grižah pri Žavcu; g. Zemljč, bivši nadučitelj v Mariboru, je djan v pokoj; g. Košutnik, bivši učitelj pri sv. Petru v Savinj. dolini je odpuščen iz službe.

Na Goriškem: Gospodična Katinka Stanič učiteljica v Kamenjah.

Na Primorskem: Meji drugimi učiteljicami ste na novih nemških državnih dekliskih šolah v Terstu in Gorici imenovani tudi dve Ljubljanki, namreč gospodična Ema Mašek in Albertina Jagrič, prva za Terst, druga za Gorico.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredništvo odgovoren Dr. Lorenc. — Tisek „Narodne tiskarne“ v Mariboru.